

LA TRALLA

Surt el divendres

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevolga que sia llur pensar y sentir en matèries relligioses, polítiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIO CATALANISTA).

Sobre una qüestió capdal

S' anuncia la constitució d' un *Centre Nacionalista Republicà* y tots els que estimem la llibertat ens en hem alegrat puig la fundació d' aquest Centre, que promet resultar un fort nucli de lluyta nacionalista-republicana, será una nova demostració de la forsa positiva del Nacionalisme Català.

Peró, per la calitat dels fundadors d' aquest Centre, per sa significació y historia dintre del Catalanisme, la fundació del *Centre Nacionalista Republicà* té una capital importància en lo que impideix pel moment la realització del desitj gayrebé unànim de constituir d' una manera concreta l'organització Nacionalista de Catalunya. Aplaudim de cor la constitució d' aquest nou centre republicà per la varietat que imprimeix en el Nacionalisme, de la mateixa manera que respectem el nucli conservador constituït en la Lliga Regionalista; pero ningú podrà dubtar ni un instant de que are més que may convé realisar l'ideal de concordia de la *Unió Catalanista*, veritable representació del Nacionalisme Català, com la Lliga ho es del catalanisme ó regionalisme conservador, com el futur centre ho será del nacionalisme republicà.

L'ideal de la *Unió Catalanista*.

Nosaltres que ns vantem d' haver inaugurat ab LA TRALLA l' exteriorisació de les opinions radicals dels Nacionalistes, som els primers en regoneixe el dret d' existència d' altres medis ab diferents idees socials y relligioses, pero coneixedors de lo que deu esser el Nacionalisme, seguidors antichs (encare que joves) de l' ideal redemptor de Catalunya, no sabim pero si enterats de lo que dona forsa y estabilitat als moviments socials y polítichs, reclamem en nom de la Patria, als capdills d' un y altre grupu les séves forces y iniciatives pera donar al moviment Nacionalista una seriosa organització de lluyta y de defensa que sia prou ampla pera deixar la llibertat pertocant á cada una de les varietats y que sia prou justa (en sentit de justícia y no d' estretor) pera evitar en l' avenir lluytes intestines.

L'ideal de la *Unió Catalanista* es aquest, y ab amor y una constància exemplar l' ha perseguit preferentment el que avuy es digne president d' aquella honorable institució, amor y constància que no han sigut correspostos pels qui tenien en aixó un dever.

No volém puntualisar, porque veyém encare factible l' necessari propòsit.

Sabém bé prou que en un y altre grupu hi han inteligencies capaces de saber comprendre la necessitat d' aquest organisme moderador, y es per aixó que atribuhim la creació del Centre Republicà en aquests instants, al desitj d' aprofitar el moment polítich, sense que aixó vulgui dir refús á la crida de la benemèrita *Unió* ni abandó del projecte del qual n' están ben enterats els organitzadors del novell Centre.

Els Nacionalistes que en l' entusiasme de la creixensa rápida no donen importància als aconeximents de l' avenir, desconeixen la importància que té pera la Patria l' nostre moviment y la responsabilitat que contreu l' actual generació catalana enfront de les esdevenidores.

Ningú pot creure que de part de la *Unió* existeixi cap afany ni polítich ni senzillament d' enrobustir sa ben robusta personalitat. Ni l' historia honorable de la *Unió Catalanista*, ni la respectabilitat dels seus components dona dret á dubte. La *Unió* sense escridassaments, sense ni tan sols un orgue diari en la premsa, influheix profundament en l' ànima catalana. De sa derretera inoblidable Assamblea n' ha brollat la ulanosa creixensa. La séva veu seria

Joguines...

amnistia

De tant jugar á pilota al últim n' ha resultat

que la pilota ha caygut porque tots junts s' han cansat.

senyalá la significació del moviment y li doná l' ample nom de Nacionalisme; els esperits espectants se decidiren y l' arma invencible que doná aquesta Assamblea de la *Unió* á la premsa radical Catalana ha tingut la forsa vencedora que ns ha portat á la primera victòria.

Cal, donchs, no desohir sa veu que ns avisa del perill futur de disgregació; cal escoltarla y aténdrela ab el ben entés de que es la veu del patriota no entelada per la tonalitat del polítich.

Avuy nos limitém á n' aquestes senzilles manifestacions, pero convenuts de la capital importància d' aquesta qüestió, prometém revenirhi de nou á fi d' ajudar públicament les iniciatives patriótiques de la respectable entitat y pera que lo que are s' ha treballat discretament sia conegut de tots y s' imposi la veu de la opinió á les convenencies polítiques.

GNOM

L' AMNISTIA

A l' hora de compaginar el present nombre, ens aném enterant que la tant bescantada amnistia, resulta un verdader cartutxo de perdigons.

En ella no hi van inclosos els obrers perseguits per delictes de opinió, ni els atachs á la persona del rey.

Es cert que nostres companys presos y

exilats podran retornar a la llar, pero això no es prou.

Nosaltres per tant com a homes democràtics que sentim i ns condolem de les desgràcies del pròxim, protestem de que 'l projecte no sia tot lo ample y lliberal que teniem dret a esperar que fós.

ULTIMA HORA.—Per confidències fidedignes sabem que si la amnistia no alcansa als obrers y als atachs al rey, es perque en lerroux, d'acort ab el comte de Romanones, han acordat ferho aixís expressament a fi y efecte de que en lerroux pugui fer una campanya a favor seu y del govern y en contra dels diputats senyors Salmeron, Junoy y demás republicans de la Solidaritat. Es per pogueu dir ab aquell posat com si tingués rahó: *Ya lo veis obreros y correligionarios: para los separatistas amnistia y para vosotros la esclavitud, la cárcel, el destierro. Ya veis lo que da de sí ese engendro maligno de la Solidaridad, etc., etc.*

Mes ara la nova infamia está descoberta, y ls obrers que sofreixen presó, ja saben qui es el que'n té la culpa.

SALQUILA

La veritat, jo no m'ho creya. Va venirme tant de nou la guillada misteriosa que ha fet l'ex-Emperador, que vaig dirme, *Pep*, somies o no tens el cap a tó.

Que redimoni l'obliga tan depressa a tocà 'l dos, per més que sembla que consta que ja 'ns deixa 'l coraçó?

Aquí encare te 'l *progreso* y li sobra gent y tot, per dir *biba* y per dir *muera* sempre que ve la ocasió, aquí té *còvens rebeldes* que resulten un *primor* per fer cada quinze dies vuyt o deu revolucions.

Que será aquesta fugida? que será una farsa aixó? Vaja, vaja, fora dubtes: cap als Josepets y prou, are qu'ab un automòvil de deu céntims, qualsevol se dona ayres de persona de la classe de senyors.

Para l'auto, dono brinco, encench un habano gros, (jo no fumo *arrendataria* com els pobres espanyols), y xano-xano a la torra sense cap mica d'esfors.

La notícia se confirma, y aixís mal escrit y tot, arribo a llegir *Salquila*; casi emocionat del glop inesperat que aixó 'm dona, truco, obren y un minyó em pregunta qui demano.

—Jo, ningú, venia sols a tafanejar una mica, perque he vist escrit aixó que diu que la torra 's lloga.

—Passi, passi, si senyor, jo soch el que he escrit el rétol perque no hem trobat pintors.

—De manera que *Salquila*?

—Que la vol llogar?

—Jo, nó.

—Donchs que sab algun drapayre o vosté mateix si vol, que s'encarregui dels trastos que deixa l'Emperador? Si no vol llogar la torra compri aquesta runa, donchs, que 'm treurà d'aquí una nosa; miri veu aixó es un trós de la corona que usava quan ell ho manava tot, aquí hi ha 'l seu *uniforme*, aixó son els sabatots, aixó l'escala del trono, aixó l'lorer casi pols, aixó 'l *cetno* democràtic, aquí un cove d'ilusions, aixó es *El alma en los labios*, y aquest munt de paperots son sobres dolents de cartes d'en *moret* y altres senyors, aquí hi ha el manat de teyes y aquell petroli famós per encendre Barcelona, y aquí té un cap de bastó qu'havia sigut d'en *Portas*, en fi, vaja, trastos morts, que si 'n treya tres pessetes me farien molt favor.

Efectivament no 's veyia de l'un al altre cantó de la ex-imperial estada més que brosses y fustots, denotant la derrumbossia y 'l final més desastrós.

L'imperi, ja no era imperi, la petulancia y 'l yo, l'omnipotencia de llaua, tot havia anat a fons.

En quedava brossa y fustes, escombraries y pols, y aquell rétol de *Salquila* fet en castellà del Clot!

PEP DE LA TRALLA

Més esvalots

Pobres criatures! Després d'haverse quedat sense *nyinyera*, encare volen fer de les séves y ho logren; fan coses de les séves: papers ridícols.

Diumenge hi vam tornar a ésser. S'escamparen per la Rambla y 'l carrer d'en Guardia volent esparverar a la gent ab els seus jochs infantils y logrant qu'algú's ho prengué en serió y fes sortir el *papu* que va vestit de guarda civil pera espantarlos. Y es clar que 's van espantar. Ells porten tota l'herència d'aquell senyor que may fugia dels perills y atacava en mitg del carrer als més valents armats com va fer ab en *Portas* a pesar de no haver predicat may la valentia ni 'ls medis extrèms de la garrotada contra els que no fossin de la séva capelleta.

El fet es imposar la democràcia dels que tenen força pera imposarla, contra els absolutistes y reaccionaris que volen que les decisions de les juntes siguin acordades per majoria de vots.

Ab aquest sistema antirepublicà y antimocràtic, els exèrcits del fracassat emperador no s'hi poden avenir. De voluntat, no més n'hi ha d'haver una, perque 'ls altres no 'n tenen. Y es que *piensa el ladrón que todos son de su condición*.

Pero en fi, are ja som al sainete. El drama ja fa estona qu'es acabat. Aprofitem aquest moment per riure un xich y rescabarnos dels efectes dolorosos del drama y preparem-nos pera sortir definitivament del teatre.

La funció de la *Revolución y sus misterios* y la pessa *Un com se nega*, está acabantse per moments.

La embusteria "en marcha"

ó els reaccionaris "en acción"

Els clavaguerons que en forma de periódichs serveixen pera sols abocarhi tots els escrements biliosos dels reaccionaris lerrouxistes, callen davant les nostres acusacions com uns morts; ells tan bravucons y llenguallarchs, ells *dispuestos a contender con los separatistas tralleros*, no's veuen capassos de provar l'insult y la embusteria que estamparen en cartells y periódichs anunciant uns célebres mitings (célebres pel vergonyós fracàs que obtingueren) ahont afirmaven que 'l *catalanisme persigue al pueblo*; nosaltres demanavem proves, y ferem més, hem demostrat que 'ls perseguidors del poble no són altres que'l perseguit per estafa a qui segueixen com a quefe y uns quants forasters més sense arrels, lligams ni afecions en aquesta terra. No costa gayre llessar una acusació: n'hi ha prou ab tindre la consciència feta ab aixamplos; lo que es més difícil es provarla, y aixó es lo que no han fet ni farán els difamadors reaccionaris, els qui pera seguir *perseguint al poble* disfressen la seva ànima inquisidora ab mirallets radicals y democràtics. Infelissos! si no féssiu fàstich, farien llàstima.

May els que vos alabeu de defensar al poble heu fet ni fareu lo que pel poble ha fet el Catalanisme. Al poble sols l'heu volgut pera embrutirlo y ferlo servir de col·laborador pera la obra d'opressió del centralisme, tan esplèndid per vosaltres y tan tirà pel poble que trevallava y paga. Al poble vosaltres no li heu ensenyat res de profit, com no sia enganyarlo repetides vegades, inculcant a una part d'ell un odi selvatge contra els que sense mires interessades han consagrat la séva vida a trevallar per la llibertat de Catalunya y dels catalans.

En el preàmbul d'aquestos articles deya y repeteixo avuy: els catalanistes són els qui sempre han sortit en defensa de la dignitat y de la vida del poble.

Cap dels que avuy parlen del *progreso*, la *libertat* desde les columnes dels papers lerrouxistes, vos exposaréu la vida y la llibertat pera evitar els embarchs de proletaris a Cuba y Filipinas, com feren molts catalanistes y federals; al contrari, com a *buenos hidalgos* cantaveu plens de *bélico ardor* la estúpida marxa sarsuelera, ab la que 'ls despedien desde 'ls ports. Y era sang del poble la que s'escolava! Per aixó 'n protestava 'l Catalanisme, per aixó ré-

yeu y cantaveu vosaltres. Y vull repetirho, vull refregàrvosho pels ulls; els primers que trevallaren a favor dels presos de Montjuich foren els catalanistes del Ateneo Barceloní; procés aquest del qual se n'ha servit per enlayrarse el vostre quefe, per deixar després a la estacada a les víctimes.

Vosaltres sí que l'heu perseguit al poble; li heu exprèmut la séva bona fé fins a ferli rajar actes de diputat ó de regidor, la única ilusió vostra, la finalitat suprema del vostre altruisme y de la vostra política.

Sense soroll, sense bombo ni platerets, la Unió Catalanista, en plena Assamblea de Balaguer, fa onze anys, acordava posar una resclosa al capital, aprovant la contribució progressiva y la supressió dels consums; de la mateixa manera que en la Assamblea de Barcelona regoneixia personalitat jurídica a les Associacions obreres; y feya més, acordava per unanimitat, aixó es, pel vot unànim de més de mil assembleístes lo següent:

"L'Assamblea, tenint en compte que 'l primer dret de l'home es lo dret a la vida, y que aqueix dret es estretament lligat ab lo trevall, y que, en sa conseqüència, lo trevall deu executar-se en un medi apropiat y ha d'encloure tot lo necessari pera que 'l dret a la vida's fassi efectiu en l'home y pugui aquest adquirir lo desenrotlló armónich del ser, tant en l'ordre económic ó material, com en l'intellectual y moral declara.

Primer. Que s'han d'excloure totes les explotacions econòmiques que tendeixen a encarrir ó a malejar els elements necessaris a la vida, tant en l'alimentació, com en l'habitació y 'l vestir.

Segon. Que ha de procurarse aixís mateix la conservació y perfecció de la vida en tot-hom, pera que aquesta, aixís en sas condicions generals com en les condicions especials del trevall, se desenrotlli en les circumstancies més favorables pels individus, y que s'estableixin tots los medis que sien garantia d'aquella conservació y protecció aixís en higiene com en prevenció d'accidents desgraciats.

Tercer. Que especialment ha de procurarse la conservació y perfecció de la vida en los sers débils, fent que les condicions del trevall sien establertes de manera que no 'n resultin perjudicats les dones, els noys y demás individus perpétua ó accidentalment febles, y especialment que no 'n sofreixi perjudici la gestació ni la maternitat.

Quart. Que'l trevall asseguri a l'individu la conservació y 'l desenrotlló de sa vida en cas d'inutilitat, ja sia per incapacitat accidental ó perpétua nada d'accidents del mateix trevall y que 'ls asseguri també en los casos d'orfanesa y invalidesa per qualsevol causa que sia.

Quint. Que en l'organització social del present, LO CAPITAL TÉ 'L DEVER de concorre a tot lo que sia necessari, pera que dins de la col·lectivitat s'assegurin les millors condicions de conservació y perfecció de la vida dels individus, y 'l desenrotlló armónich del seu ser en tots los ordres y que, en sa conseqüència també té 'l dever social de promoure y cooperar a totes les obres que s'encaminin a aquets fins y assegurin la prevenció y 'l remey d'accidents y invalideses, y 'l foment de fins morals, intellectuals y artístichs.

Aixís es com el Catalanisme *persigue al pueblo*? Vos aneu enterant senyors reaccionaris lerrouxistes? Vos aneu convencent de que tota la vostra propaganda no's pot calificar de res més que d'embusteria?

Y are pera acabar el present article. Ab quin dret parlu del poble? Vos heu figurat per exemple, que el *pueblo* son no més els doscents setanta dos infelissos que tot y esperant l'empleu de burot ó de policia, 'ls feu servir pera mouer escàndols indignes de gent civilizada, ab la sola idea de desprestigiàr a Barcelona als ulls dels estrangers? Qui paga els escàndols?

El poble, el verdader poble, el que val, el que trevallava, el que té ànsies de vida nova set de llibertat y de justícia aquest no es ab vosaltres. L'en separa la séva dignitat y 'l seu amor a la llibertat dels pobles y dels homes, els seus desitjos de federació humana.

PELEGRI LLANGORT

Toulouse 14 Desembre : 906.

La Bandera a Mme. De Haussy

El dissapte passat arribaren a nostra ciutat els respectables senyors pares de nostra col·laboradora de l'altra vessant del Pirineu.

Han vingut a retornar les innombrables visites que se'ls han fet durant prop d'un any per molts de nostres companys.

Els simpàtics vellets serán portadors de la Bandera que les Dones Catalanes ofereixen a Mme. De Haussy, ja que no 'ns han permès les circumstancies de ferho nosaltres.

Desde aquestes columnes renovem la salutació als esposos del Lluenedoch, y remerciant la visita ens creyem en el dever d'agrahir que siguin, al ensemple que portadors de la ofrena, transmissors de nostres desitjos de que la Bandera Catalana oneji a tota hora en el Domaine de Mosseilles (Elne) dels senyors De Haussy.

"AQUEST ES NOSTRE DEVER"

La lectura d'un article publicat en la *Revista Popular*, y firmat pel respectable escriptor En F. S. y S., m'ha causat una de aquelles impresions que son de difícil descriure. Si no conegués, encare que sols per referencia, a dit escriptor, m'hauria cregut que's tractava d'una estratagema del centralisme pera trobar la manera de desballestar la unió dels catalans contra d'aquest monstre del sectarisme, que lo mateix ataca la llibertat dels pobles que la dels individus, sigui en el ordre social, sigui en l'ordre religiós.

Y si m'ha produhit aquest efecte es perque m'ha contrariat el trobar encara una persona de regonegut talent que s'hagi pogut arribar a creure per un sol moment que el moviment catalanista té d'esser obra de un element determinat, ab tals ó quals ideals polítics ó religiosos.

Després de tantes vegades com s'ha dit en els periódichs y en la tribuna, sembla que deuria trovarse dins el convenciment de tots els que estimen llur Patria, que a la defensa d'aquesta tenen el dever de sacrificarhi tots els seus fills, siguin aquestos afiliats a una ó altra religió ó tendencia social.

No puch acceptar que l'autor del mencionat article tingui la candidesa de creures que sols puguin estimar a Catalunya els que segueixen les practiques de la Iglesia, perque jo podria citarli exemples de varis individus que tenen donades proves del esperit de sacrifici que 'ls ha guiat en sos actes en pro de sa estimada Patria y en cambi no creuen en cap ideal religiós.

Mes cal fer memoria de com s'ha desenrotllat el Nacionalisme Català.

Fins fa poch temps els catalanistes que en lo religiós pensém d'una manera completament diferenta al autor d'aquell article, ens havíem abstingut de fer manifestacions de cap classe moguts per nostre gran amor a la Patria, y ab el sol y exclusiu fi de sumar adeptes al estol dels defensors dels drets de Catalunya, fossin quins fossin sos ideals religiosos ó polítics, puig pera nosaltres, pera 'ls que estém disposats a tota hora pera la lluyta, no 'ns era ni 'ns es un obstacle el que 'ls individus creguin en la virtualitat del Catolicisme ó bé deixin de creurehi.

Es que l'articlista no's recorda que'l Catalanisme ha vingut a ésser lo que podriem dirne una escola de tolerancia; y que tots els que sostenen ideals, si troven homes tolerants, troven també molt més planer el camí pera pogueu propagar y fer arrelar aquells ideals?

Jo tinch el convenciment de que molts homes han escoltat prédiques d'ideals ab que no creyen, mercés a la tolerancia que han après en les rengles del Nacionalisme.

Donchs bé: Per qué, are que cada dia es més gran el nombre de catalans que van reconeixent el seu erro de restar allunyats del moviment Nacionalista, hauriem de perdre llastimosament el temps en lluytes estèrils, volguent els catòlics que tots els catalanistes fossin catòlics; y 'ls que no ho són que de catalanistes poguessin serne no més que 'ls que no creguessin en res de lo que la Iglesia ordena als que la segueixen?

Son fets ben coneguts de tothom que dins la benemèrita "Unió Catalanista", hi han en titats marcadament catòlics, y may per may ni un sol dels periódichs adherits a la mateixa, les han atacades per ses tendències religioses, ans al contrari, han contribuït a fer públics llurs actes. Y tinguin present que 'l esforç fet pels no catòlics a qui 'm referixo té una gran transcendència, per quant la tolerancia d'ells els ha portat discussions enutjoses ab els que están sugestionats per les prédiques anti democràtiques dels representants de la política d'*alla dall* que es la que devém combatre tots sense excepció.

Si 'ls catòlics, siguin ó no catalanistes, consideren perjudicial pera llurs ideals la ja famosa "Lley de Associacions", no 'ls toca fer res més que lo que fem els demás quan els polítics d'ofici surten ab un ó altre projecte que ataca les nostres idees; organisem meetings, conferencies, etc., etc., aplegant totes les forces pera combatrels, pero may se 'ns ha acudit pretendre que 'l Catalanisme se fes solidari d'una cosa que sols pertany a una part del poble català, si-gui aquesta més ó menys nombrosa.

Seria ridícol (y permétissem l'expressió) pretendre qu'un moviment de protesta contra l'absorció de la llibertat del poble, tingúes de ferse séves totes les pretensions, més ó menys justes ó rahoables, dels grups que l'integren.

Si aixó volgués fer el Catalanisme: quantes y quantes vegades se trovaria tindre de defensar dugues idees oposades!

Y pera acabar, copiaré 'l final del article comentat que talment sembla un toch de

desbandada donat a n'els catalanistes catòlics:

"P. S. Compuesto ya y casi en máquina lo anterior, recibimos el número de *La Veu de Catalunya* de anteayer, y hallamos allí el Discurso, por decirlo así oficial, pronunciado en la reciente solemne "Junta de la Lliga Regionalista." Uno de sus párrafos trae por epígrafe "La cuestión religiosa." Leemos esperanza y vemos que se ocupa de la sectaria "Ley de Asociaciones," declarándose contrario a ella. Pero ¡nuestro gozo en un pozo! Al cerrar el párrafo advierte el orador: *Mes al combatre la llei d'Associacions, convé anarhi molt en compte: no la presentem com una llei que ataquí la religió; presentem-la tal com és: com un nou atac a la llibertat.*

De modo que ni en eso, ni en eso quiere el Catalanismo oficial significarse poco o mucho como católico. Es, pues, caso desahuciado. Vean ahora los catalanistas católicos cuál es su deber... y ¡a cumplirlo!—F. S. y S.

Los católicos tienen en el congreso del Estat español varis diputados católicos, entre ellos los Srs. Albó y Soler y March que son catalanistas; donchs encarreguéllosi que procurin demostrar el perjuicio que puguí portar dita ley ab la seguretat, que si logren ferla retirar demostrant qu' es perjudicial a n' el poble, cap nacionalista creurá que di's senyors hagin abdicat de són amor á Catalunya ni á les llibertats del poble que tantes proves tenen donades d'estimar.

Y jo, parodiando á l'artista F. S. y S. me dirégo á tots els catalans pera recordarllosi el dever que tenen d'aplegarse sota la gloriosa bandera de les quatre barres, *pera, tots junts*, ensorrar per sempre més l'odiós centralisme, causant de tots els mals que afligeixen á nostra estimada Catalunya. Aquest es nostre dever. ¡Qui es que deixará de complirlo?

P. MANEN Y ARTES

Cayallón (Francia) 14/Desembre 1906.

PITARRA

Barcelona ha aixecat á la memoria del propulsor del Teatre Catalá un monument qu'es la ofrena del poble al héroe que li despartá les fibres del seu cor. El nom d'En Frederich Soler, el modest treballador qu'havia de cridar als seus conciudadans atribulats cegament en lluytes de política xorca y portarlos al Teatre á conéixer el passat gloriós de Catalunya y á pendre les altes virtuts cíviques que podien regenerarlo, será un nom que per sempre anirà juntat ab aquest refluorament progressiu de la nostra terra.

En Soler fou un dels que primer va contribuir á desenterrar l'ànima catalana ofegada pel pes d'una espanyolización que li havia fet perdre tota existencia. Fou, donchs, un dels homes á qui Catalunya deu la més gran de les gratituds.

Pero s'tindrà més en compte aquesta importancia de la seva personalitat, si s'recorda qu'En Pitarra, el popular Pitarra, feu més que aixó. Ell no dongué al públich els fruits de sa inteligencia perque sols poguessin fruïrlos els més entenimentats ó ilustrats. Ell devallá fins al poble y li oferí la flor escullida d'aquell jardí qu'allavors tot hom ignorava y sapigué ferli percebir tant bé la flayre que'l poble se revingué y obrí els ulls, tornant á la vida, y admirant l'espléndida visió de la Catalunya nova que renaixia.

Ell fou el despertador del poble. Per aixó avuy LA TRALLA, s'associa coralment á l'ofrena que li dedica el poble catalá y sent ab el seu recort l'esperó que reconforta per la lluyta de la llibertat Catalana.

La cossa d'en villapadierna

A Santa Coloma de Farnés tenen un diputat digne de la *más hidalgia de las casas de Castilla*.

S'ha oposat fermament á que s'instali á *aillá dalt* una cátedra de *dialecto catalán*. Y es lo que va dir ell mateix al discutirse aquesta qüestió: jo tinch de creure qu'aixís interpreto els desitjos dels meus electors per quant predicantho sempre d'aquesta manera es com m'han donat la seva representació.

Nosaltres creyém que té tota la rahó. Els electors del senyor villapadierna no l'haurien elegit sino fos per insultar á Catalunya. Are hem d'advertir, que no s'confongui als ciutadans honrats ab els que fan les eleccions dels candidats cuneros.

Altrament, l'hi agraím de debó la seva oposició. Aixís la nostra santa parla potser se lliurará de caure dins d'un reguerot fanegós en el que perdria l'immaculitat que volém tornarli els catalans que la estimém.

FILOSOFANT

Els senyors que fan riure

No vuy pas despreciarlos, però es lo cert que aquell vespre, ja sia per la disposició especial del meu ànim, ja perque havia llegit un discurs lerrouxiá, els clowns no m'feyen riure de cap manera. Y jo, la veritat, després d'haverme passat el dia engolintme tot lo més triat de la nostra feconda literatura y haver devorat tots els telegrames y noticies del *diario de la noche*, ab aquell seguit de sobressalts que un veu á cada moment á Barcelona incendiada por los cuatro costados, tenia verdaderes necessitats d'esplayarme á plena rialla.

M'anava entretenint en rebuscar els més amagats recons del *diario* que encare m'havia quedat al infern de la dreta, quan la aparició de Mr. Bertin lluhint aquell pet flamant de pantorrilles mascles que recordaven temps passats de la política barcelonina, coincidí ab la troballa d'una gazetilla altament remeyadora dels meus tristos neguits, en quina s'anunciava pera l'endemá una conferencia del ex-alcalde de nostra ciutat senyor Milá y Pi sobre "Crítica del Catalanismo."

Me vaig prometre totseguit aquell tip de riure que m'mancava. Y efectivament desitjos de satisferme, ja'm tenien á mí al endemá mateix emparentes cap al carrer de les Corts ahont hi está instalat el "centro conservador monárquico," (1).

Tinch de dirlosi que'l local va ferme més bon efecte que'l mateix Tivoli. L'aspecte de's elements de la companyia que ab íntima idem s'escampaven pels salons de la casa, va causar-me desseguida una impressió satisfactoria. Allí era segur que hi riuria. Els clowns, no més de véurels feyen esclafir la rialla. Els demés parlaven ab gran vanitat d'atrebits jochs de mans en els que ls diners fugien, ab la mateixa facilitat ab que les actes venien, y no mancava qui's distingia ab els jochs de la barra fixa. De transformistes n'hi havia molts. Però cap era immoral com Mr. Bertin. No ensenyaven les pantorrilles. Alló havia sigut algun temps. Are, tot havia canviat.

Per fi, després de molts comentaris y preámbuls, comensá la solemnitat que m'havia dut á n'aquell lloch, y allavors comensá pera mí el gran moment. Els asseguro que vaig riure de debó. Qui no ha sentit la delicada y armoniosa oratoria del senyor Milá, no coneix encare el gust de la mel ni la guayaba. El castellá que pronunciava el conferenciant era una novetat en el genre, puig essent un model de perfecció y *dulzura*, se diferenciava notablement del que parlen entebancadament tots els seus companys de pista.

Per lo demés, jo no'ls tinch de dir res. La premsa diària ho va explicar oportunament. El senyor milá vol fer del catalanisme unes escorrialles que siguin aprofitades pels partits polítics espanyols. El senyor milá se pensa que'l Catalanisme es aquella vara de Barcelona que ell va arreplegar quan ningú més la volia. Sápiga, simpálich *criticayre*, que'l moviment de regeneració Catalana no té ni ha de menester pera res á aquells senyors... fent, emperó, excepció de aquells cassos en que tinguém necessitat de riure. Allavors, tots vostés serveixen de debó.

THALES

(1) Aquesta troballa vaig ferla al cap de molts passos y averiguacions sols propis d'un refinat reporter com jo.

A benefici de «La Reixa»

Sense la *pretensió* de cap Milá y Pi y sense el *bombo* de cap president *real de casadores*, el Foment Autonomista Catalá va celebrar, el passat dissapte, la Vetllada organizada á benefici de la Comissió benéfica de la Unió Catalanista *La Reixa*. La Festa sigué hermosa y de resultats práctichs. El Chor Infantil Mossen Cinto, En Manel Folch y'l quadro dramátich del Foment obtingueren tots merescuts aplaudiments pels bells desempenys de llurs respectius comesos.

El F. A. C. regalá á la Senyera del Chor una artística corbata; y á la Sra. Pomar de Botey (Concepció) y Srta. Dolors Pomar dos magnífichs rams que les obsequiades anaren á oferir personalment á l'endemá diumenge, als presos polítics, acompanyades de bon estol de socis de la Entitat que demostrá que poden ferse ingressar á la caixa de la benemérita *Reixa* bones quantitats.

Felicitém al F. A. C., á *La Reixa* y als que tant desinteressadament y patrióticament lograren fer entussiasmar als nombrosos concurrents á la simpática Vetllada.

El Calendari de LA TRALLA
pera 1907 sortirà'l dissapte,
29 de Desembre.

D'Ensenyansa obrera

Al dir obrer, me refereixo als que treballen en fàbriques y tallers de tota mena, deixant apart á l'altra classe d'obers que ja siga per son origen, ja pels treballs á que s' dediquen en quins tots els dies fan práctica de lo que van apendre de petits en les escoles, están en general á un nivell d'ilustració molt per amunt dels primers, quins per tant son els que més necessitat tenen de l'ensenyansa y ls que més contingent donen á n'els remats que formen els vividors que vénen de fora á redimirlos.

Es precis, donchs, que no'ns cansém de proporciolnshi medis d'instruhirse, vist que la ignorancia está en rahó directa de la facilitat en deixarse enganyar y envilir ignominiosament.

Els impediments y entrebanchs que troven dits obrers en proporcionar-se alguns coneixements, son superiors á la voluntat de la immensa majoria d'ells y més de lo que en general se creu.

Un obrer que plega á les sis del vespre y suposant que puga y vulgui anar en alguna escola, podrà entrarhi á les set, temps just de canbiarse la roba y rentarse y fer el camí del taller á la escola, restant en ella fins á dos quarts de nou; arriba á sa casa á les nou, de manera que haurá estat vuyt ó nou hores sense tastar res y no podrà anarsen més aviat al lit de les deu, per aixecarse l'endemá á les cinch del matí y tornarhi; no té, donchs, temps material de pahir lo que á classe li han apuntat.

Per una part lo dit y are ve lo més serio. Ahont hi pot anar á instruhirse? Alguns dirán que prous llochs hi han. Si, efectivament, y ja aniré enumerantlos.

Posemhi en primer terme els oficials, la Escola d'Arts y Oficis. Allí com tot lo que es oficial se lluyta ab sos grans defectes propis y á pesar de la voluntat y capacitat del professorat els resultats son gayrebé negatius, no més va avant l'alumne que ja va ben preparat de quan anava á estudi; més el que va per apendrehó del comensament allí, no prospera y se comprén; en el primer curs tots els anys passen de cent y com el professor no pot anarho á fer entendre un á un, resulta que la immensa majoria queden á les fosques, proves d'aixó que al segon curs son sempre tot lo més una dotzena. Després hi ha el gros inconvenient de que les lliçons son explicades en un idioma que no es el seu y si hi ha hagut algun digníssim professor, que ha intentat explicar clá y catalá alguns inconscients n'han protestat obligant á que ls hi expliquessin en una llengua que estich segur no entenien. Per fi se paga, encare que siga poch.

Dels "Ateneos Obreros," val més no parlarne; en cada un d'ells hi ha un caciquet y aquest, que en general es un ignorant, fá y desfá en tot y per tot; la llengua en que expliquen també es la oficial y la immensa majoria d'ells van á un fi determinat que es una repartició de premis á só de bombo y platerets. Per fi també's paga y molt més per cert que en la Escola d'Arts y Oficis.

Els Ateneos Catalanistes sembla que vulguin donar un pas més enllá, més ab tot resulten també pobres y raquítichs avuy per avuy.

No pot, donchs, arreglarse aquesta interessant qüestió? Jo crech que sí.

Avuy que está de moda tot aixó de protegir al obrer y que, qui més qui menys se sent altruista y generós, també s'ha encomanat y per cert en gran escala á la majoria de fabricants y patrons de totes menes, petits y grans de Barcelona. Donchs, bé, si aixó es veritat, sápiquen que molt está á la seva má el millorar la intelectualitat de sos obrers y fins per egoisme propi deurien ferho, donchs l'obrer com més intel·ligent millor produirà.

El procediment es senzillíssim.

Convertir després de l'hora de treball el taller en escola.

No hi ha fàbrica ni taller del ram que's vulgui y per insignificant que siga, que no pugui habilitar, fora hora de treball, un local apropiat.

Siguent la escola en el mateix taller se comprén que hi ha un gran estalvi de temps per l'obrer, després s'evitarien totes les inconveniencies de la ensenyansa oficial, les més grans encare de la particular y per fi estalviarien diners.

Hi ha més encare; cada obrer apendria ls coneixements verdaderament útils per son ofici y per últim s'evitaria un mal grandíssim y es aquest que molts, d'aprenent, fan veure á sa casa, que al sortir del taller van á la escola y lo que van es en general á pervertirse y quan ja son fadrins se troven ignorants, més allavors no volen anarhi á estudi, aixó es cosa de criatures!

Ja veuen si n'evitarien de mals ab una mica de verdader altruisme.

Y quins gastos els hi portaria tot aixó? Casi bé cap, perque lo millor fora que ls patrons que estiguessin en condicions donguessin ells mateixos les classes. Quants odís y rancúnies desapareixerien ab aquestes relacions diàries é íntimes! Si vegessin lo bó que dona el recullir una mirada intel·ligent y plena de sorpresa d'un alumne que en virtut d'una explicació donada, se fá carrech d'una cosa que may havia entés! De segur que fora el millor rato que passarien en tota la jornada, oblidant per complet les aspirors del negoci.

Cas de que'l patró no estés en condicions, un fill seu, ó en altre lloch el quefe de taller ó majordom y si no fos possible cap dels esmentats ja'ls hi indicaré en quina porta podrien trucar.

Estich segur que en les Associacions escolars catalanistes hi trovarien bon nombre per no dir tots els associats que no's negarien á ensenyar á sos germans obrers, per amor á n'ells, y ab lo que valen y ab la fé que empendrien sa tasca, creguin que ho farien millor que molts professors que firmen la nómina.

Ja veuen donchs senyors fabricants y patrons de totes menes, petits y grans de Barcelona, que es sols qüestió de voluntat y sens que hagin de fer cap gros sacrifici.

RAMÓN PUIG Y NEGRE

(Engineer Industrial)

Conversa cassada al vol

—Digas, Joan: ¿es veritat que la real es una olla?

—Segons com se mira, sí; segons com se juga, també. Veurás; el secretari va esser prou *cándido* d'anar á explicar á una Redacció que á la real s'hi jugava; hi ha un altre de la junta tan cridaner, que tot lo que diu adins se sent del Passeig de Gracia estant; després hi ha un *aranya* que no fa remor, però pica y fereix...

—Donchs, aixís, digas que'l pobre president....?

—¡Oh! el president encare es més *aranya*. Has de sapiguer que quan se va fer la inauguració del local de Novetats, va brindar por los cazadores amantes de la ley de caza y...

—Y què?

—Que ell, el qui brindava, acabava de arribar de Castelldefels ahont havia passat vuyt ó deu dies cassant guatlles, al mes de Maig, ó sia, en plena veda.

—Donchs ab un exemple tal, ¿qué farán els que no prediquen?

—Pots comptar: vinga á *respetar la ley del juego*....

K. TA. LA.

COPS AL BULTO

Els lerrouxets de menor quantia van celebrar un mitin á la Casa del Pueblo ab la excusa de rendir un homenatge als diputats republicans portuguesos, pero en realitat pera entonar un himne de lloanses á n'el fugitiu ex-emperador.

Y es que, com que veneren á un idol tant desacreditat, necessiten buscar homes que ab el seu prestigi els hi serveixin de tapadora.

El 25 del mes passat hi feren servir á n'En Pi y Margall, y l'altre diumenge aprofitaren pera l'mateix fi'l nom dels diputats republicans portuguesos, que tant alt posaren el seu republicanisme en la Cambra de Lisboa.

Y al igual que en el mitin dedicat á n'En Pi y Margall, tots els discursos se reduhien á ensalsar al ex-emperador, á qui tots els oradors pretengueren comparar ab els diputats portuguesos.

Y efectivament, l'endemá mateix el seu héroe, després d'un perllongat silenci, se decidí á fer un discurs. ¿Pera atacar la monarquia com els portuguesos? ¡Ah! no; aixó may; en lerroux es un *republicano* que may s'emboica ab la monarquia. El seu discurs va reduhirse á parlar de la emigració; y encare que aquest tema's prestava pera atacar furiosament al réjim monárquich centralista que ab els seus... desacerts obliga á tants mils d'obers á anar á buscar el pá á l'altra banda del mar, pera ell no va tenir cap paraula de censura, limitantse senzillament á demanar que siga prohibida la emigració á la América Central.

Com ell va ben tip, se pensa que ls que emigren ho fan pel gust de viatjar.

Y si á la América Central hi ha febres, aquí tenim la *peste* dels mals governs, que es la pitjor de les epidèmies.

Francament, pera portarse d'aquesta manera enfront del govern monárquich, no fa cap falta dirse *republicano*. Qualsevol diputat encasillat podria fer lo mateix.

¿Y a n'aquest home volen compararlo ab els diputats republicans portuguesos?

Diferents vegades hem demostrat ab datos estadístichs, com els catalans som els que proporcionalment paguem més contribució, pero en cambi som també els més desatesos; es a dir que de Catalunya es d'ahont l'Estat ne recauda més diners, y en cambi ahont n'hi gasta menys.

Are, ab motiu d'un discurs d'En Bertran y Masitu al Congrés, hem sapigut que hi ha provincies (no catalanes) ahont l'Estat s'hi gasta en carreteres un promedi de 120 a 130 pessetes per kilòmetre quadrat, mentres que a les provincies catalanes sols n'hi gasta de 5 a 12.

Aquesta immensa diferencia demostra la sangria qu'ha de constituir aquest riu de plata, que continuament surt de Catalunya, pera no tornarhi may més.

Y allà dalt encare per torna usen aquella frase insultant, de *pide más que un catalán*.

Y fa poch dies, que ab motiu d'haver anat una comissió catalana a visitar a un ministre, aquest al ser interrogat pels periodistes, va dir que 'ls comissionats catalans havien anat *como siempre, a pedir algo*.

Quin escarni!

La premsa lerrouixista s'ha entusiasmada ab el discurs d'en lerroux al contestar a un diputat maurista, que havia presentat una proposició contraria a la llibertat d'ensenyansa y a les escoles laiques; (coses d'en maura).

Pero malgrat que pera contradir a un conservador no fa falta ser gayre radical, el maurista l'ha fet callar al preguntarli si ell era també antimilitarista, com algunes escoles laiques.

La contesta d'en lerroux no podia ser més célebre. *Ya contestaré a Su Señoría* ha dit.

Y efectivament, podem esperar sentats.

L'antimilitarisme, ell no'l vol tractar mentres li paguin pera fer de revolucionari de camama.

Y are tot just qu'en Romanones y el Marqués de Tovar li han deixat diners pera fer un diari a *allí dalt*.

Podem esperar sentats, qu'en lerroux parli de militarisme ni d'antimilitarisme.

La seva paraula ja sabem lo que val; també quan les cartes a n'en Canyellas va dir a n'en Cambó que ja li contestaria passades aquelles eleccions; ja fa més de dos anys y encare esperem la seva contesta.

Y are ja veurán com fa lo mateix.

En una reunió que celebraren els diputats republicans pera tractar de la amnistia, En lerroux va fer la apologia dels successos de la nit del 25 de Novembre del any passat, que nosaltres ens guardarem de calificar, porque ns ho veda la ley de jurisdiccions.

Ses paraules, que constitueixen una ratificació del desgraciat article *El alma en los labios*, que aparta de són costat a tots els republicans d'una mica de seny, foren que ell no hauria suscrit la proposició en la que's demanava la amnistia, puig que'ls que castigaren als separatistes catalans tenen concedida la amnistia per tot el poble (vol-dria dir per el poble lerrouixista).

Y que n'està d'enamorat del 25 de Novembre!

En maura, l'enemic més gran que té Catalunya, el que indirectament va fer tot lo que va poguer pera aprovar la ley de jurisdiccions, are s'oposava a que's concedís l'amnistia a n'els catalanistes condemnats o exilats.

Rabiós porque la Solidaritat Catalana escombrarà de Catalunya tot lo que fassi pudor de centralisme, vol ferho pagar als que han caygut baix les urpes de la autoritat; solzament l'espirit de venjansa es el que l'inspira; ell pensava ferse aquí una forsa de la que's pogués servir quan fos ocasió, y com que tothom li ha girat l'espatlla, al veure sos somnis destruhits sa indignació no té límits.

Crech que altres vegades ja ho hem dit; tots els polítics senten per igual l'odi a Catalunya, pero a n'en maura, es al que més hem de vigilar, porque com que té més talent que 'ls altres, es el més temible.

Y si encare hi ha algún babau que cregui ab en maura, que s'en apunti quatre.

Els republicans han acordat la celebració d'una Assemblea Regional en la que les juntes municipals y les provincials han de discutir per medi dels delegats que nomenin, la Solidaritat Catalana.

Pero en lerroux s'hi ha oposat rabiosament: ell no vol més que la seva voluntat; y per dificultar ho pretén que tot el partit, per medi de delegats de totes les regions,

Els preparatius que's féren en la nostra Redacció

per prepararnos a rebre l'asalto de la pudó.

siga qui resolgui sobre aquesta qüestió que sols interessa a Catalunya.

Y aixó que ell se diu *republicano autonomista*! Pero com entendrà aquets home l'autonomia? Perque si aquesta paraula vol dir govern especial, no sabem ab quin dret les altres regions han de resoldre en una cosa tant Catalana com la Solidaritat.

Pero ja's veu ahont va; senzillament a posarhi entrebanchs. Ell no vol de cap manera que 'ls republicans catalans donguin el seu parer, porque sab qu'aquest ha de ser contrari a les seves trafiques.

Ell sab perfectament que la junta municipal de Barcelona, composta dels presidents de les entitats y dels regidors del Ajuntament, es séva en sa majoria; porque durant aquestos últims anys ell ha fet els presidents qu'ha volgut y ha fet elegir regidors als homes que li ha donat la gana; per lo tant res té d'estrany que la majoria d'ells atenguin més als interessos personals de qui'ls ha fet elegir que no pas els del partit, ni del poble català; pero ni en les juntes municipals de les demés ciutats catalanes ni en les juntes provincials n'ha deixat sentir tant la seva influencia, y, per lo tant, li son contraries, puig están compostos d'homes de criteri independent.

Per aixó ell no vol sentir parlar d'Assemblea.

R. I. U.

FUETADES

A Pineda, el president de la Germandat Eduard Rusalleda (a) el *boteret*, havia de convocar la junta, com costum anyal, el darrer diumenge de desembre. Més, sapiguent que hi havia la intenció de treure'l de president, va aprofitar l'ocasió de la celebració del miting inaugural de la *Associació Nacionalista de Pineda*, pera convocar la referida junta en el mateix dia a fi de que, com tothom aniria a la festa del Centre, quedaria deserta la junta de la Germandat.

Pero veusquí que'l *boteret* propone y'l *Nacionalisme* dispone.

L'Associació va suspendre'l miting inaugural y... tothom va anar a la junta de la Germandat.

Conseqüència: que'l *boteret* ja no es president de la Germandat.

De lo qual, pot donarne mercès a la *Associació Nacionalista de Pineda* y... a la pluja del dissapte anterior; pluja que *refreda* als caciquistes.

S'acosten els *ignocents*; felicitem al expresident *boteret* per la botada.

La casa constructora d'obres, Freixas y C.^a, S. en C., Travessera, 80, Gràcia, ens ha remès 25 Vals de 1 kilo de pa, 1 lliura d'arròs y 0'25 pessetes, qu'hem entregat a persones necessitades.

Mercès als generosos donants quin exemple voldriem veure imitat.

Els vals són impresos en Català.

Diumenge passat tingué lloch a la Lliga Popular Catalanista de Castellar del Vallés una conferencia pública a càrrec de nostre company En Pere B. Tarragó, que's vegé forsa concorreguda y fou un éxit per aquella entitat nacionalista.

El compromís previ que ab ella tenia'l nostre company d'assistirhi el dia indicat, el privà d'assistir en representació nostra al miting de Pineda, a quin acte ns adherim coralment.

El dia 22 del corrent sortirà el primer número de la revista quinzenal *Estil*.

Anirà tot dedicat a la memoria d'En Pitarrà, contenint text de notables escriptors.

Al condemnar y reprobar enérgicament el se-

nyor Salmeron la conducta de les kábiles lerrouixistes, els senyors lerroux y giner de los rios donaren satisfaccions y excuses prometent que farien fer bondat als selvatges. ¡Hipòcrites! Si a má ve mentres aixó deyen, En lerroux estava pensant el plan pera acabar ab la vida del quefe de la Unió Republicana; el creyem miserable pera aixó y molt més.

Sr. Alcalde mayor. — Com es que no ha donat encare l'ordre als lassers dels carretons dels gossos porque acabin de una vegada ab certs animals que de tant en tant surten sense morrió a moure escàndel pels carrers de la ciutat?

Què potser li agrada com a perfecte monárquich que es?

Havem llegit alguns periódichs als quals els sembla mentida que 'ls ex-republicans Serraclara y Mir y Miró capitanejessin el passat diumenge ala 169 lerrouixistes que promogueren el vergonyós escàndol del carrer d'en Guardia. A nosaltres tampoch ns estranya porque coneixem a fondo als dos subjectes de referencia; y porque 'ls coneixem els creyem ben dignes de esser lerrouixistes; donats els seus antecedents, no poden esser altra cosa.

L'altre dia, a la casa que fa cantonada a la Rambla de Canaletes y'l carrer de Sta. Agna, s'hi pot dia *admirar* (?) a terra, un artístich cartell anunciador d'una Acadèmia Mercantil.

El cartell, plafó, o rétol es de lo més mercantil que hi pugui haver artísticament parlant. Figurín-se que sembla fet ab pebrots y tomatechs o potser millor, com les mones de Pasqua.

Proposem a l'Ajuntament qu'acordi concedir un premi al rétol de referencia pel seu gust artístich... de mona de Pasqua.

En giner de los rios va sortir de Barcelona pera anar *allà dalt*, la vigília de la junta d'Unió Republicana.

Aquest ja comensa a fer com en lerroux; el dia qu'ensuma saragata, agafa el tren.

En lerroux ha dit, referintse al atraco d'un domicili del carrer d'en Guardia, que deplorava lo qu'havia passat.

¡Farsan! ¿Es que ns voldràs fer creure que tu no 'ls hi vas manar?

Potser lo que deplores es que 'ls assaltadors no conseguissin fer més mal.

Apa, escriu un article titolat *El alma en los labios*, (com aquell) en el que pots censurar als teus, per no haver anat a cremar unes quantes impremtes com vas dir l'altra vegada.

Ya somos tres tres, tres... — Tota la premsa de Barcelona ha estat unànim en protestar del assalt al Centre del carrer d'en Guardia, verificat el diumenge passat pels subdits del ex-emperador.

Solzament tres diaris han anat en favor dels lerrouixistes: són *el progreso*, *el liberal* y *el noticiero universal*.

Els tres dirigits y redactats per gent forastera que tenen el cap *allà dalt*, y les dents y les ungles a Barcelona.

Y es que la *Solidaritat Catalana* per lo que 'ls inspira més odi, es porque es Catalana.

L'acreditat establiment «L'Artística» ha posat a la venda unes artístiques targes pera calendaris. Reproduheixen en marqueteria el remat de la bandera de LA TRALLA.

Sobirania, d'en Joseph M.ª Folch. Definitivament apareixerà el prop-vinent dissapte, y's posarà a la venda en totes les llibreries.

Hem rebut de la associació «El Protector del Ambulante» una circular adreçada al vehinat de Bar-

celona, queixantse dels acorts del Ajuntament que obliguen a situar les fires al Passeig de Colon.

Fem constar ab gust que dita circular està redactada en català, y al ensemps que creyem que si be les fires ocasionen molesties als vianants, també reconeixem que hi ha un sens fi de petites indústries que d'elles viuen exclusivament y que no deuen desampararse aixís com aixís.

S'ha publicat el cartell dels Jochs Florals de Barcelona d'enguany.

Aquest any s'hi consigna un nou premi que, veritablerment, s'hi trobava a manca.

Aquest nou premi, consistent en 1.000 pessetes, se concedirà a la millor obra dramática.

Ull viu, senyors!

En Junceda ns ha fet un magnífich cartell-anunciador del nostre Calendari. Encare que fet per un de la casa, no ns estém d'alabarho. Créguin que fa *pendant*, com diuen els francesos, ab el calendari. Es tirat a varies tintes a càl Utrillo.

Al nostre carrer, que també ho es d'en Comas y Masferrer, ens hi posen electricitat.

Are si que s'ha acabat de treuallar al *ombra*. Tindrém que ferho tot a la *lu* eléctrica, que es com si diguessim la del sol.

Entre aquestos llums y 'ls altres que han de venir a assaltarnos, estém ben guarnits!

Sr. Administrador de correus. — No té califiatiu lo que ns passa a LA TRALLA ab els seus subordinados. En poch dies hem rebut cinch avisos de aquesta administració reclamant per falta de franqueig. Si aixó fos veritat no tindriem res que dirhi; pro es el cas que al retirar els impresos retinguts ens trobem en que la falta de franqueig no hi es, y per lo tant ab que ns fan pagar una cosa que no devém.

Serveixis advertir als seus subordinados que a LA TRALLA no 'ls donen els diners porque encare que ns subvencionin els jesuites, com diuen els lerrouixistes, els diners els hem de guardar pera fer *revoluciones*.

A les nombroses lletres que hem rebut de fora demanantnos en quina forma havien de remetre les quantitats recaudades pera la Bandera de LA TRALLA, devém dirlosi que s'han de dirigir al senyor Tresorer, qui té'l domicili a la Rambla de Catalunya, número 116, segon, primera.

No estranyin nostre silenci car tots poden comprendre quins motius de delicadesa ens impossibiliten intervenirhi.

Tan sols pel gran nombre de cartes rebudes publicuem aquestes ratlles.

La Agrupació Escolar Robert Aribau, 21, està preparant pera'l dilluns 31 d'aquest mes a la tarda una vetllada a benefici de la Escola Catalana Mossén Cinto, en la que hi pendrán part oradors, lectors y músichs y'l Chor Infantil Mossén Cinto, ballantse després sardanes ab còla.

Les localitats se despaxen en el local social, al del F. A. C. y en aquesta Administració.

Escampantse cada dia més la costum de ballar la Dansa Nacional Catalana, havém vist ab goig que'l diumenge passat s'en ballaren al Centre Federal de la Barceloneta. Sabém qu'una colla de sardanistes hi anirán pera ensenyarles als que no les saben prou bé, a fi de que aviat hi hagi per tots els indrets de Barcelona grupus que 'ls diumenges al mitg dia s'apleguin a la gran Plassa de Catalunya.

El museo del suceso. — Ha arribat a nostres mans un prospecte que porta aquest titol, anunciador de reproduccions plástiques de crims ab una *relación detallada de los cuadros que contiene esta galeria, según versión sacada de los periódicos y de la revista semanal «los sucesos»*.

No hem de repetir que aquesta nova presentació de crims es perjudicial a la moralitat pública.

Y per si no fos prou aquesta afirmació, recordis que'l dilluns, influïda pel *museo de los sucesos*, una jove de 18 anys se va enmatzinar, y que'l dimars un'altra noya de 18 anys va intentar fer lo mateix.

S'han posat a la venda en els kiosques, y llibreries L'Avenç y Verdager, les postals de felicitació de la Unió Catalanista.

Igualment se poden trobar en la Unió Catalanista, en qual secretaria (Ronda Universitat 15, pral.) se servirán les comandes al engrós.

VIC. y MB.

El nostre Calendari

200 planes d'ilustració y text, una coberta d'En Junceda, a 3 tintes, tot bonich y per 50 céntims. Aixó es lo que será'l Calendari de LA TRALLA pera 1907, que sortirà (si no s'hi oposa cap *fuerza mayor*) el dia 29 del mes que som, o sia dos dies avans d'acabar-se l'any 1906, que va néixer ab empresonaments y's morirà (si cap *fuerza mayor* s'hi oposa) ab una amnistia que resulta bastant *tia camándules*.

El nostre magnífich Calendari està, donchs, a punt de sortir a la llum pública. Are sols falta que no neixi *estrellat*, porque'l present mes es el de naixements *ab estrella*.

Imp. LA REMAIXENSA, Xucà, 13, baixos